СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ V. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 15-го Цвѣтня 1897. | Число 16.

Календарь.

Цвѣтень.		
15	Ч.	Никиты исп., Теодосія
16	П.	Іосифа преп., Платон
17	С.	Теодула, Агатопода
18	Н.	6. ЦВѢТНА. Евтихія
19	П.	Георгія еп., Серапіона
20	В.	Иридіона, Келестина
21	С.	Евсихія муч.

Змѣстъ.

Справы „Союза". — Зъ минувшости и теперѣшности американского робôтника. — Вѣсти зъ Канады. — Вѣсти изъ старого краю. — Що чувати въ свѣтѣ. — Новинки. — Справы робôтничи. — Фейлетоны: Еще о духоборцяхъ и Зъ вôдки бере ся дощь. — Страйки. — Оголошеня.

ЧИТАЙТЕ!

Вже дуже мало есть у насъ на складѣ Календарôвъ „Союза". Хто хоче мати ту прекрасну книгу — най пришле 55 цнт. на адресу:

Mr. Michael Fekula
Мт. Carmel, Pa.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

ПРОСИМЪ ПЕРЕЧИТАТИ ТО НА МІТИНГУ!

Дорогі Братя, высокоповажанѣ члены!

Зъ причины, що уже дуже близкій часъ до головнои конвенціи нашого товариства „Рускій Народный Союзъ" — Выдѣлъ того заряджуе вже завчасу такі приготовленя:

1) Всѣ члены мають до 15. мая с. р. заслати до касіера п. Юрія Хиляка свое мѣсячне, такъ щобы до конвенціи, котра вôдбуде ся въ початку мѣсяця юнія, не були винні ничь до касы „Р. Н. С."

2) Вповажанѣ панове секретарѣ, на котрыхъ руки були вôсланѣ грамоты и статуты, мають стягнути вôдъ членôвъ по 25 цт. яко належитôсть за повысшѣ папери и заслати разомъ зъ мѣсячнымъ до касы.

3) За вôдзнаки, засланѣ до розпродажи, мають або надôслати грошѣ або безусловно до того речнпця т. е. до 15. мая с. р. вôдослати ихъ головн. секретаревп.

4) Панове секретарѣ схочуть подати головн. секретарови якъ найдокладнѣйше имена тыхъ членовъ, котрѣ заплатили за грамоту, статутъ и вôдзнаку. То зробять въ той способъ, що на боцѣ „выказу" мѣсячнои уплаты побôчь даного члена напишуть буквы Г. С. В. Если-жь членъ заплативъ лишь за грамоту и статутъ, то буквами Г., С.

5) Щобы однакь выповнити тѣ роспорядженя Выдѣлу и причинити ся тымъ до конечного порядку — просить ся тыхъ членôвъ и братствъ, котрѣ звычайно вôдбувають свои мітинґи въ другôй половинѣ мѣсяця, щобъ въ мѣсяцю маю вôдбули свôй мітинґъ въ першу або другу недѣлю, на нѣмъ зложили весь довгъ и заслали до касы „Р. Н. С." до Олифанту.

Цѣль тыхъ роспорядженъ есть та, що Выдѣлъ на своимъ засѣданю приказавъ головн. секретаревп зробити якъ найдокладнѣйшій выказъ стану касы нашого товариства, дати то выдрукувати и двѣ недѣли передъ конвенціею розôслати до всѣхъ членôвъ, щобъ кождый знавъ, якъ провадять ся дѣла нашого „Союза", а тымъ бôльше делеґаты, высланѣ на головну конвенцію. Длятого тѣ роспорядженя мусять бути выповненѣ.

Мы цѣлкомъ певнѣ, що всѣ члены задосытьучинять просьбѣ Выдѣлу. Мы на тôй конвенціи маемъ показати, що

„Руска слава не вмре, не загине" —

мы маемъ загрѣти ся тамъ рускимъ словомъ, рускою чудною пѣснею до дальшои дѣяльности около добра нашого товариства.

Мѣсце и часъ конвенціи подасть ся осôбными картками и через газету „Свобода".

Зъ огляду, що пôдчасъ конвенціи „Р. Н. С." буде мати великій выдатокъ, просимъ ще разъ о выровнане своихъ залеглостей передъ высше означенымъ часомъ.

Просячи Васъ о бôльше членôвъ остаемъ зъ довжнымъ поважанемъ.

За Выдѣлъ „Р. Н. Союза"

Иванъ Глова
предсѣдатель.

О. М. Стефановичъ
секретарь.

Справоздане касове за мѣсяць Марець 1897 р.

Мѣсячне, за вôдзнаки и грамоты заплатили:

Члены зъ Simpon, Pa.	$16.75
„ зъ Edwardsdale	2.50
„ зъ Mayfield	1.50
„ зъ Jersey City	43.50
„ зъ Shenandoah	4.00
Зъ Pittsburg, Pa.	
Котаньчикъ Олекса	2.00
Палюхъ Василь	1.00
Чл. Сѣракъ Михаилъ зъ Keliayres, Pa.	1.00
Чл. Роздѣльскій Гр. зъ Scranton, Pa.	1.50
Чл. Роґоцъ Теодозій зъ Jessup, Pa.	2.00
Чл. Горощакъ Иванъ зъ Irwin, Pa.	2.00
Чл. Русинъ М. зъ Mt. Carmel, Pa.	3.00
Чл. Басалиґа Грицъ зъ Oldforge, Pa.	1.00
Чл. Костикъ Алек. зъ New Kensington, Pa.	1.50
Чл. Новакъ Иванъ зъ Centralia, Pa.	1.00
Братство св. О. Николая зъ Pittsburg, Pa.	32.00
Бр. св. Володимира зъ McAdoo, Pa.	27.00
Бр. св. АА. Петра и Павла зъ Ansonia, Conn.	32.00
Бр. св. Арх. Михаила зъ St. Louis, Mo.	15.00
Бр. св. Кир. и Мет. зъ Mayfield, Pa.	17.00
Бр. Пресв. Дѣвы зъ St. Clair, Pa.	27.50
Бр. св. АА. Петра и Павла зъ Mt. Carme Pa.	18.50
Бр. св. Димитрія зъ Mt. Carmel, Pa.	24.50
Бр. св. О. Николая зъ Centralia, Pa.	4.00
Бр. св. Іоана Крест. зъ Olyphant, Pa.	66.50
Бр. св. Кир. и Мет. зъ Shamokin, Pa.	62.00
Разомъ:	$411.10

Юрій Хилякъ
касіеръ „Союза".

Зъ минувшины и теперѣшности американьского робôтника

ЩОСЬ СЯ ПОПСУЛО.

Робôтникови американьскому поводилось незгôрше ще до недавна. Грошѣ зароблявъ незлѣ, мясо ѣвъ, пиво пивъ, словомъ бувъ собѣ паномъ. Але при тôмъ всѣмъ паньствѣ забувъ вôнъ застановитись надъ пытанемъ, чи все оно такъ буде и чи може такъ бути. Часы змѣнялись. Фабрикъ новыхъ, що росли давнѣйше якъ грибы по дощи, стали будовати зъ року на рôкъ менше, ба и тѣ що вже стояли стали вôдъ часу до часу штапувати, понеже наробивши товару за богато, мусѣли чекати ажь поки не розпродадуть того, що вже готовый въ маґазинахъ. — Кромѣ того новѣ машины, що повыкидали тысячки людей зъ роботы, конкуренція одныхъ фабрикъ зъ другими, хапчивость компанѣстôвъ, тросты, постепенне знижуване платнѣ робочои и т. д. — робили и роблять житє американьского робôтника чимъ разъ незноснѣйшимъ, тяжшимъ.

Шпекуляція компанѣстôвъ и ихъ приятелѣвъ.

Доткненый тымъ, почавъ вôнъ оглядатись, шукати ворога, шукати за причиною, але не дурнѣ компанѣсты, боячись, щобъ вôнъ не пôзнавъ правды, показали ему чужоземныхъ имміґрантôвъ, що то они нѣбы всему виннѣ, дальше показали ему тарифу, що она знову всему причиною и такъ дурили его зъ дня на день, зъ року на рôкъ, не забувши розумѣе ся, погласкати его и дати пару обѣцянокъ въ часѣ выборôвъ, котрѣ однакъ и зôстали золотыми грушками на вербѣ.

Робôтникъ мучивъ ся, працювавъ якъ вôлъ, та все вѣривъ своимъ добродѣямъ, що вже туй-туй ще мѣсяць, або два, а буде лѣпше. Надѣя, тота потѣшителька глупыхъ, усыпляла его; впрочѣмъ то само робили и сензаційнѣ американьскі газеты, на котрѣ вôнъ такій ласый; дальше всякі полѣтикеры, почавши вôдъ найдурнѣйшого салонѣсты, а скôнчивши на найвызшôмъ стейтсменѣ и всяка друга бранжа, навѣть попы.

Юнія робôтничі.

Правда, робôтникъ тутешный мавъ свои союзы, або по тутешному „юнія", що яко-тако боронили его интересôвъ, але се лишь на поли економичнôмъ, на праводавство не мали они вплыву. Юніи тѣ боролись неразъ противъ зниженя платнѣ робôтничои, або довгого дня робочого, та всякихъ надужитъ зô стороны босôвъ, чи то посредствомъ страйкôвъ, чи бойкотôвъ и се имъ неразъ удавалось, хотяй и було получене зъ огромными втратами. Але бувало неразъ и такъ, що страйки такі чи бойкоты не вдавались, бо провôдники дали перекупитись „босамъ," або не вмѣли попровадити рѣчи. Найчастѣйше однакожь бувало такъ, що юніи падали въ борбѣ зъ фабрикантами длятого, що не будучи злученѣ зъ другими робôтницкими стоваришенями въ одну родину, були за слабѣ противъ спільного противника, а кромѣ того мали противъ себе урядъ, войско та всякі власти.

Недомыслні робôтники и ихъ довгі носы.

Мимо того проводирѣ уній, а и самѣ робôтники все якось не могли доглупатись, що имъ нема чого слухати солодкихъ слôвъ своихъ „приятелѣвъ" и пôдпирати ихъ при выборахъ, але треба взяти таки самымъ въ руки свою долю. Они пôдпирали и дальше компанѣстôвъ пôдчасъ выборôвъ и були прихвостнями ихъ републиканьскои и демократичнои партіи за що доставали потôмъ punch-и вôдъ тыхъ самыхъ, котрыхъ своими голосами на урядъ поставили. Такі панове служили все компанѣстамъ, о обѣцянкахъ даныхъ передъ выборами сейчасъ забували, ухвалювали права на користь фабрикантôвъ, а шкоду робôтникôвъ, а пôдчасъ страйкôвъ посылали на нихъ войско. Понеже однакъ разъ републиканьска, то знову демократична партія верхъ брала, то робôтники все давались пôддурювати думаючи, що чейже теперь демократы зроблять гараздъ, то знову, чейже републикане, а они такъ однѣ якъ и другі свого, т. е. лишь компанѣстôвъ бизнесу пильнували. Впрочѣмъ инакше и не могло бути. Робôтники не выбрали анѣ разу свого чоловѣка, заступника робôтникôвъ, на якійсь вызшій урядъ, а если и выбрали своихъ до котрои громадскои рады, то такъ мало, що они навѣть тамъ не могли нѣчого вдѣяти. Хтожь отже мавъ за ними говорити, хто ухваляти права въ ихъ користь? Компанѣсты? Тѣ компанѣсты, що хотять зъ робôтника кожду каплю поту-крови выссати, а якъ найменше за се заплатити? О! почекайте ще, бо то хи… ажь тогды такъ ся стан… якъ стара баба дѣвкою буде а впрочѣмъ въ кождого близша сорочка тѣла, якъ гуня. Сежь найглупша рѣчь якои робôтники по компанѣстахъ и ихъ обохъ партіяхъ могли сподѣватись. Та они таки сподѣвались, а суть такі дурнѣ, що сподѣють ся еще и нынѣ якогось добра вôдъ тыхъ двохъ партій и минувшого року вôддали свои голосы на републиканцѣвъ. Але зъ часомъ и тѣ дурнѣ переведуть ся, якъ бѣда навчить розуму и оно справдѣ иде до того.

Зворотъ на лѣпше.

По нашихъ всходныхъ стейтахъ вже вôдъ якогось часу веде ся акція соціялѣстôвъ, котрыхъ компанѣсты боять ся, якъ чортъ свяченои воды. Помимо не дуже великои сердечности зъ якою ихъ принимають американцѣ, видячи въ нихъ щось занесеного, imported и то безъ оплаты высокого цла (а се противъ ихъ тарифовыхъ „убѣжденій") — позыскують они що-разъ бôльше прихильникôвъ для своеи науки, а що робôтники на своихъ прихильникôвъ повиннѣ голосувати, а не лоерôвъ, банкерôвъ, та всякихъ другихъ злодѣѣвъ. Та цѣкавша вôдъ того рѣчь друга, що самѣ запеклѣ юніонѣсты переконують ся, що то, що они дотеперь робили въ житю полѣтичнôмъ, т. е., що голосували на републиканьскихъ и демократичныхъ кандидатôвъ, то

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

ЕЩЕ О ДУХОБОРЦЯХЪ.

Духоборцѣвъ переслѣдують ще дальше.

Нашѣ люде пригадують собѣ мабуть добре тое, що мы писали недавно о духоборцяхъ и мы певнѣ, що кождый въ кимъ хочь троха е людского чувства не мôгъ не жалувати тыхъ добрыхъ, але нещасныхъ людей, котрѣ мусѣли неретерпѣти стôлько кривдъ за то лишь, що хотѣли робити такъ, якъ учивъ Христосъ, тримати ся слисло его науки... Но муки ихъ еще не скôнчились, ихъ переслѣдують и дальше всѣми способами, якъ се свѣдчить вôдозва трехъ чесныхъ людей П. И. Бирюкова, И. М. Трегубова и В. Г, Черткова, - выдана въ цѣли удѣленя помочи тымъ нещаснымъ.

Що пише ся въ тôй вôдозвѣ.

Онъ що стоить въ тôй вôдозвѣ: „Помагайте! На Кавказѣ дѣють ся теперь страшнѣ рѣчи. Бôльше якъ 4000 людей терплять и вмирають вôдъ голоду, слабостей, бійки, докучань и другихъ переслѣдовань зô стороны россійскихъ властей.

„Въ россійскихъ и заграничныхъ газетахъ появлялись послѣдными часами короткі вѣсти о тыхъ замѣтныхъ людяхъ. Але все, що писане було въ россійскихъ газетахъ, було або дуже коротке, або змѣнене — одно умысно, друге ненаумысно, наконець неразъ длятого, щобы догодити цензурѣ. А те що було друковане за границею, на жаль недоступне для россійскои публики. И длятого въ тôй вôдозвѣ мы уважаемо за свôй обовязокъ подати загальный образъ того, що теперь дѣе ся.

„Еще минувшого року появились середъ выселеныхъ духоборцѣвъ заразливі слабости: февра, тифусъ, дифтерія и значно збôльшилась смертельнôсть, особливо посередъ дѣтей. Духоборцѣ переселенѣ зъ холодного гôрского повѣтря въ горячи кавказкі долины, де и мѣсцевѣ люде хорують на фебру и длятого майже всѣ духоборцѣ хорѣють, тымъ бôльше, що, не маючи своихъ хатъ, они дусять ся по нанятыхъ кватирахъ; найголовнѣйше однакъ те, що въ мѣсцяхъ куда ихъ выгнали, нема средствъ до житя. Одинокій заробокъ, се подана праця у тыхъ людей, середъ котрыхъ они жіють, бо нѣкуда дальше ихъ не пускають. Но той заробокъ дуже малый, тымъ бôльше, що тамошнѣ жителѣ въ нынѣшнôмъ (1896) роцѣ потерпѣли зъ причины неурожаю и наводненя. Тѣ що мешкають поблизко желѣзнои дороги и роблять при нѣй, заробляють еще де-що и дѣлять ся зъ другими зароблеными грôшми. Но той заробокъ значить противъ загальнои нужды тôлько, що кропля воды проти моря.

„Матеріяльне положене духоборцѣвъ стае зъ кождымъ днемъ тяжше и тяжше. У выгнаныхъ духоборцѣвъ нема другои стравы крôмъ хлѣба, а и того неразъ бракуе. У бôльшости зъ нихъ появились вже наслѣдки того голодованя — слѣпота куряча. Смертельнôсть всегда збôльшаесь и збôльшаесь. На мѣсци ссылки въ Сигнахскôмъ уѣздѣ зъ 100 поселеныхъ тамъ родинъ (около 1000 душъ) померло въ протягу року 106 людей. Въ Горійскôмъ уѣздѣ зъ 110 родинъ умерло 91 людей. Въ Тіонетскôмъ уѣздѣ умерло 83 людей. Въ Душетскôмъ уѣздѣ числа умершихъ ще не знати. Но положене ихъ не лѣпше; майже всѣ хорують, а слабовитôсть тая и смертельнôсть все збôльшають ся.

„Кромѣ тыхъ смертей, не перестають лучатись выпадки, котрыхъ причиною насиліе, якого дôзнають духоборцѣ замкненѣ по арештахъ и карныхъ баталіонахъ. Першимъ, що умеръ такою смертію бувъ духоборъ Кирило Конкинъ. Вôнъ умеръ вôдъ побоѣвъ, котрѣ дôставъ пôдчасъ екзекуціи — умеръ въ дорозѣ, не доѣхавши навѣть до мѣсця ссылки, въ горячковôмъ маяченю, котре дôставъ тогды, коли его били. Потôмъ, въ Августѣ 1896 р. померъ въ Екатериноградскôмъ карнôмъ баталіонѣ Михаилъ Щербининъ. замученый на смерть битемъ и насильнымъ киданемъ его, хорого зъ причины побоѣвъ, черезъ „кобылу".*) Зъ помѣжь сидячихъ по арештахъ умерло вже кôлька людей зъ незнаныхъ намъ причинъ. Новѣ смерти готовлять ся такъ посередъ людей, терплячихъ нужду на выгнаню, якъ и въ арештахъ и карнôмъ баталіонѣ.

„Духоборцѣ самѣ не просять помочи — нѣ тѣ що зъ родинами находять ся на ссылцѣ, голоднѣ и зъ голодными, хорыми дѣтьми, нѣ тѣ котрыхъ по арестахъ и въ карнôмъ баталіонѣ поволи, але тымъ певнѣйше замучують до смерти. Они умирають, не выдаючи навѣть зойку зъ просьбою о помôчь... Але намъ, що видимо тѣ ихъ муки и знаемо ихъ, не можь оставатись спокойными."

*) Кобыла — се прирядъ гимнастичный зъ дерева, на котрôмъ жовнѣры учать ся скакати.

Якъ помочи имъ.

Але якъ помочи имъ? Авторы вôдозвы предкладають три способы: перше, грошеву пôдпомогу; она може стримати слабости и смертельнôсть дѣтей въ очахъ родичѣвъ, а родичѣвъ въ очахъ дѣтей; друге — особисте звиджуване терплячихъ и трете — дати знати якъ найбôльшому числу людей о ихъ терпѣняхъ.

„Выражене спôвчутя дороге для духоборцѣвъ длятого, що хотяй они и не просять о помôчь, але для нихъ нема бôльшои радости, якъ видѣти доказы любови и спôвчутя взглядомъ себе, зô стороны другихъ людей — тои самои любови, для котрои тѣ мученики жертвують своимъ тѣлеснымъ житемъ."

Россійске правительство не жартуе.

Газета зъ котрои подаемо сю вѣсть доносить дальше, що зъ трехъ людей, котрѣ пôдписали згадану вôдозву П. Бирюковъ зôставъ засланый пôдъ надзôръ полиціи до мѣста Баускъ, В. Чертковъ мусѣвъ втѣкати зъ Россіи и находить ся теперь въ Англіи, а зъ третимъ Трегубовымъ не знати ще що дѣе ся. Самого Льва Толстого, котрый писавъ свого часу про гоненя духоборцѣвъ до лондонскои газеты Times и такъ само якъ и кождый честный чоловѣкъ спріяе духоборцямъ — не чѣпають доси, встыдаючись видно ще по троха другихъ народностей, що знають и почитають сего ученого и незвычайного чоловѣка.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA“ Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 20.00
„ Six months 12.00
„ three „ 7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
PRINTING OFFICE
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post-office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячій приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

(Продовжене зô стороны першои.)

было ничь иншого якъ тôлько дозволене дане тымъ панкамъ водити себе за нôсъ, скôлько имъ любо. Они доперва теперь пôзнали, що всякій солодкій слова компанѣстôвъ були обрахованій лишь на позыскане ихъ голосôвъ потрѣбныхъ имъ до выбраня котрогось зъ ихъ прихвостнѣвъ, та що тій папове доси для робôтникôвъ доброго не зробили нѣчого. Пôзнали они дальше и тое, що самыми стрейками и бойкотами не зроблять они ще нѣчого, если не будуть мати полѣтичнои силы въ своихъ рукахъ, т. е. если не будуть мати по всѣхъ праводавчихъ тѣлахъ своихъ людей, котрій бы ухваляли права въ ихъ користь.

Робôтники въ Colorado.

До гадки такои дôйшли робôтники зъ Colorado. Въ виду наближаючихъ ся выборôвъ въ тôмъ стейтѣ, 11 тамошныхъ юній порозумѣвшись разомъ, выдали вôдозву до всѣхъ робôтникôвъ зъ того стейту належачихъ и неналежачихъ до юній, щобы не пôдпирали жаднои зъ старыхъ партій, але зôйшлись на конвенцію 2. мая, заложили свою власну робôтничу партію и не лишь поставили, але и голосували на своихъ робôтничихъ кандидатôвъ.

Що бы тогды було.

Фактъ се дуже важный, бо если бы всѣ робôтники були тои гадки, то знаемо що тогды бы було. Робôтникôвъ маючихъ право голосованя е въ цѣлыхъ United States*) 10 и пôвъ милиона, людей середнои клясы пôвшеста милиона, а капѣталѣстôвъ, т. е. великихъ панôвъ, що мають фабрики, майны, желѣзницѣ, шифы, великій фармы, та взагалѣ всякій великій предпріемства — заледво 850.000. Не говорячи вже о тôмъ, що декотрій люде зъ середнои клясы при добрôмъ зрозумѣню рѣчи зъ користею для себе моглибъ голосувати зъ робôтниками, — то навѣть и въ такôмъ разѣ, еслибъ всѣ люде середнои клясы зъ великими панами разомъ голосували, мусѣлибъ переголосувати ихъ робôтники въ силу своеи бôльшости. А тогды доперва моглибъ ухвалити права въ свою користь!

*) Послѣ обрахунку зъ 1890 року.

Та ба!

Та ба! коли задуреній и прибитій робôтники не розумѣють, чи не хотять розумѣти свои силы, або за лѣнивій може щобы подумати глубше надъ тою справою. При кождыхъ выборахъ голосують они часомъ за дармо, а часомъ за шклянку пива та якихъ 2 доляры на своихъ ворогôвъ, не думаючи о тôмъ, що ту шклянку пива и тыхъ два доляры мусять заплатити своимъ потомъ--кровью, та нуждою власнои жѣнки и дѣтей!...

Лишь выбираючи все и всюда прихильникôвъ робучого люду на своихъ заступникôвъ, зможуть робôтники добитись лѣпшои долѣ, иначе — нужда ще гôрша ихъ чекае...

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Почтенна Редакція!

Прошу помѣстити въ „Свободѣ“ тыхъ кôлька слôвъ:

Въ серпни минувшого року прибуло насъ кôлька родинъ зъ Галичины до Канады; а приѣхавши до Winnipeg-у зачалисьмо радити, где-бъ намъ було лѣпше осѣсти. Одній хотѣли ѣхати до Edmonton, бо тамъ мали своихъ кревнякôвъ, а другій знову мене тримали ся. Куды я, туды и вони. Я выбираючи ся въ старôмъ краю, бувъ-емь у д-ра Олеськова и той менѣ радивъ, щобы осѣдати коло озера „Lake Dauphin“; то-жь я теперь взявши зъ Winnipe-gy еще двохъ, поѣхалисьмо туды оглядати землю.

Въ дорозѣ було намъ сумно, бо кôлькадесять миль вôдъ Winnipeg-у не бачилисьмо красного збôжа на фармахъ; та гадаю собѣ: отъ такъ то буде и въ тôмъ Dauphin-ѣ, а може и гôрше. Тогды еще не було желѣзницѣ зъ Winnipeg-у до Lake Dauphin, то мы ѣхали желѣзницею до Nepowa а далѣ возомъ 3½ дня на той „тавшипъ“, щосьмо го хотѣли оглянути, и уже вôдъ самого Nepowa показували ся намъ по фармахъ збожа що разъ красшій, а коло самого Dauphin-у якъ збôже такъ и огородина були дуже красній.!

Ту еще 13 миль вôдъ мѣсця Lake Dauphin-у, выбралисьмо собѣ землю попри рѣку Driftung, котра намъ выдала ся доброю. Були ту преріѣ безъ лѣсôвъ, були и самій лѣсы. Мы осѣли въ лѣсахъ, бо ту лѣсы по части повыпалювали, де зъ легкостію буде можна орати; по части сѣножати а по части и добре дерево, що буде на будôвлю, а и въ мѣстѣ платять по 2 дол. за фѣру, то также буде можна якій грôшь заробити, а по друге, що намъ ту свѣдчили лѣсовій буряны и горошокъ, котрій дуже высоко повырастали, що ту лѣпша земля якъ на преріи. До теперь е насъ ту 15 родинъ. Насъ двѣ родины зъ теребовельского повѣта, одна зъ пôдгаецкого а решта зъ борщѣвского. Кôлька нашихъ родинъ суть такъ бѣдній, що не мають навѣть цента на прокормлене; повыбирали собѣ фармы та чекають весны, може-бы де помежи фармерами могли якій грôшь заробити, щобы могли мати на оплачене фармôвъ, а и для себе бодай на бушель бараболь, щобы бодай що-то можна въ сѣмъ роцѣ посадити, а тымъ часомъ ходять до мѣста, та шукають зарôбку.

Нашому народови всюды бѣда. Въ старôмъ краю обдираный зô всѣхъ сторôнъ, утѣкавъ передъ голодовою смертію за море, не обраховавши ся впередъ, кôлько ему буде потреба на подорожь. на удержане своей родины хоть на два роки (бо за рôкъ трудно тôлько землѣ обробити, щобы на другій рôкъ не кулорати хлѣба), скôлько треба на розгосподароване ся, на насѣне, а щобы було де и въ чôмъ ѣсти зварити; а то всьо треба купити. Тысячку долярôвъ розпустивъ бы, та ще потребѣ не затуливъ бы горла. А що найгôрше, що хоть еще збере якій грôшь въ краю, роспустить одну часть нѣмъ выбере ся въ дорогу, бо треба повѣдають добре ѣсти и пити, щобы на морю не чипала ся такъ дуже морска хороба; другу часть заберуть агенты, а решта таки не годенъ довести до Канады, бо за 5 зл. а. в. достане тôлько 2 доляры, а коли зважимо, що доляръ въ Канадѣ чи Америцѣ мае ту саму вартôсть, що 1 зл. въ Австріи, то богато грошей пропадае при змѣнѣ грошей, а тогды кождый по такôй операціи лишить ся чистый якъ святый турецкій; та теперь ту, не маючи жадныхъ средствъ до житя, мусить на разѣ гôрше бѣдувати якъ въ старôмъ краю.

Длятого кождый, котрый вôдписуе письмо до краю тымъ, котрій хотять выбирати ся до Канады, та хотять вôдъ своихъ знакомыхъ, котрій ту суть, засягнути порады, — найже кождый опише докладно, кôлько треба мати грошей на дорогу, а притôмъ, щобы ему зôстало ся найменше 200 доляр. т. е. 500 злр. а. в. на загосподароване, щобы потому, приѣхавши сюда, не оплакувавъ своеи долѣ, та не проклинавъ того, котрый его зле зъ вôдси порадивъ.

Зъ поважанемъ
Василь Ксьонжикъ
зъ рускои колоніи. Манитобы.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Справоздане Тов. „Просвѣта“ зъ руху просвѣтно-економічного въ р. 1896.

ЧИТАЛЬНѢ „ПРОСВѢТЫ“:

Выказаный приростъ членôвъ Товариства „Просвѣта“ свѣдчить, що рухъ просвѣтный въ роцѣ 1896. значно мѣжь народомъ рускимъ ожививъ ся, а дальшимъ доказомъ сего е численній Читальнѣ „Просвѣты“, якій минувшого року въ рôзныхъ сторонахъ краю засновано. Тутъ зъ радостю зазначуесь, що рухъ просвѣтный завдяки трудамъ нашои патріотичнои интеліґенціи, селянства та мѣщанства проявивъ ся вже и мѣжь рускимъ населенемъ въ заходнôй Галичинѣ якъ: въ повѣтѣ грибôвскôмъ и новосандецкимъ, де доси — якъ взагалѣ на Лемковщинѣ — справа просвѣтна обломомъ лежала. Народъ нашъ чимъ разъ бôльше приходить до пересвѣдченя, що безъ науки и просвѣты годѣ обôйти ся, то-жь зачинае пôзнавати еи потребу и вагу, а шукаючи въ нѣй пôльги и пôдмоги для невôдраднои своеи долѣ, радо до неи горне ся. И для того то загальне число Читалень „Просвѣты“ дôйшли вже зъ кôнцемъ 1896. р. до поважнои цифры **351** Читалень, розсѣяныхъ въ рôзныхъ повѣтахъ и сторонахъ краю. Въ декотрыхъ повѣтахъ находить ся по кôльканацять и понадъ двайцять Читалень „Просвѣты“ а повѣтôвъ маючихъ що найменше 10 Читалень е 11.

Пôсля розслѣдôвъ, якій при люстраціи Читалень „Просвѣты“ оказали ся, число членôвъ Читалень, т. е. читальникôвъ выносить що найменше 20.000 людей а при читальняхъ находить ся понадъ 100 крамниць. 80 касъ щадничо-позичковыхъ и 60 шпихлѣрôвъ. Даты тотій будуть безъ сумнѣву значно высшій, наколи всѣ Читальнѣ предложуть справозданя Головному Выдѣлови.

Духъ читальняный въ 1896 р. такъ ся представляе: що коли въ р. 1892. и 1893. засновано 83 Читалень, т. е. пересѣчно около 41 Читалень рôчно а въ р. 1894 и 1895 засновано 147, т. е. пересѣчно въ однôмъ роцѣ около 73 Читалень, то въ р. 1896 засновано ихъ 121, т. е. о 48 Читалень бôльше, якъ въ попередныхъ двохъ рокахъ.

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СВѢТѢ?

Нема найменшои надѣѣ, щобы грôзне положене на островѣ Крета въ дечôмъ змѣнило ся. Противно, теперь станъ гôршій нѣжь колибудь передъ тымъ, бо ненависть помѣжь Турками а христіянами взмогла ся до того степени, що такъ одній якъ и другій мордують себе взаимно, де лишь зъ собою стрѣтять ся. Майже всѣ европейскій державы вдали ся въ тоту справу, наклонюючи обѣ стороны до згоды, та якось имъ се не удае ся, бо ихъ поступоване якесь дволичне; хотѣли бы, щобъ и повстанцѣвъ задоволити и Туркôвъ не хотѣли бы цѣлкомъ нищити. Чи не приглядають ся тій державы тому цѣлому повстаню лишь на те, щобъ опôсля самымъ зъ того дещо облизати?

ЕВРОПЕЙСКІЙ ДЕРЖАВЫ ПЕРЕДЪ КРЕТОЮ.

Стояча передъ Кретою фльота европейскихъ державъ числить 142 военныхъ кораблѣвъ зъ 149 тяжкими, а 554 легшими арматами. Всего войска есть 25.800; зъ того можна высадити на берѣгъ 6.000. Зô всѣхъ державъ найбôльше мае войска и арматъ Англія: мае она 2.850 жовнѣрôвъ, а 16 тяжкихъ, 41 середныхъ и 203 скорострѣльныхъ арматъ. По Англіи мае сильнѣйшу фльоту на кретенськихъ водахъ Италія. Цѣла италіяньска фльота, котра плавае по середземнôмъ морю складае ся зъ 23 кораблѣвъ и 33 великихъ 142 середныхъ а 300 скорострѣльныхъ арматъ. — Россійска фльота числить 9 кораблѣвъ зъ 2000 жовнѣрами и 182 арматъ. Франція 5 кораблѣвъ зъ 850 жовнѣрами и 100 арматами. Австрія мае лишь 5 кораблѣвъ зъ 800 жовнѣрами и 87 арматами. А найменше мае Нѣмеччина, бо тôлько оденъ корабель зъ 300 жовнѣрами и 26 арматъ. — Въ нѣмецкôмъ парляментѣ остро выступали послы проти высиланю бôльше военныхъ кораблѣвъ на кретаньскій воды. Всѣ тотій державы коло Креты, та що мѣжь собою не можуть погодити ся якъ зарадити повстаню, тому нѣчого ще не зачинають.

Дня 19. марта выѣхавъ зъ Сараева на Крету вôддѣлъ австрійскихъ воякôвъ зложеный зъ 75 коней и 65 жовнѣрôвъ. Цѣкаве лишь то, що жаденъ Боснякъ не пôшовъ, а тôлько майже самій Русины зъ Галичины. Небожата навѣть не знали, куда ихъ призначили и якъ зове ся тота земля, зъ котрои неоденъ може и не вернути. — Всѣ дѣры затыкають Русинами!

Повстане на Кубѣ.

Вже вôдъ довшого часу на островѣ Кубѣ розрухи. Островъ Куба хоче доконче доконче выбити ся зъ пôдъ залежности Ишпаніи, наслѣдкомъ чого полягло вже богато людей такъ зъ однои якъ и зъ другои стороны. Недавно Ишпанцѣ взяли до неволѣ проводира повстанцѣвъ Ріверу и пôсля свого суду мають его розстрѣляти. Та тымъ не придавлять повстаня, бо повстанцѣ вôдгрожують ся, що пôмстять ся кроваво за свого проводиря и ладять ся до завзятои борбы. Ишпанцѣ хотять дарувати жите тому проводирови пôдъ тымъ условіемъ, если вôнъ намовить людей до зложеня збруѣ, але вôнъ тоту ласку вôдкинувъ, бо волить радше умерти якъ зрадити свôй народъ.

За „Свободу“ належить ся заплатити!

ЗЪ ВÔДКИ БЕРЕ СЯ ДОЩЬ?

Звычайно кажемо, що дощь падае зъ хмары. Зъ вôдки-жь тота хмара бере ся? Зъ пары. А якъ? Пара есть легшою вôдъ повѣтря, длятого вся зъ землѣ уносить ся до горы. А въ горѣ, якъ знаемо, зимнѣйше, нѣжь на земли, тому пара тамъ въ горѣ перемѣняе ся въ мраку. — Мрака тота становить хмары. Хмары отже суть мракою, здôймаючою ся высоко; мраку знову можна назвати хмарою на земли.

Подôбно якъ зъ горячихъ стравъ, такъ само зъ цѣлои ровени землѣ, пара уносить ся до горы клубами и въ такôмъ видѣ змѣняе ся тамъ въ хмары.

Звычайно зъ такихъ хмаръ нема ще непогоды, не падае зъ нихъ дощь. Та коли до хмары прибувае що-разъ бôльше пары, або если холодный вѣтеръ остудить мраку, то она стае чимъ разъ густѣйша т. е. кроплей воды, зъ котрыхъ складае ся хмара, буде прибувати чимъ разъ бôльше, будуть ся зъ собою лучити, побôльшати, а коли вже станутъ тяжкій, не можучи удержати ся въ воздусѣ, зачнуть спадати на землю — и тодѣ дощь. Такимъ способомъ дощь творить ся наслѣдкомъ згусненя ся хмары.

Хмары зъ котрыхъ падае дощь называемо дощевыми; можуть ся они творити зô всѣхъ хмаръ черезъ згущане.

Дощь повсталый зъ тои причины, що до хмары прибувае чимъ разъ бôльше пары, бувае звычайно густый. Такій дощь тревати може цѣлій тыжнѣ, доки пары до хмаръ прибувае. Дощь знову, котрый падае наслѣдкомъ остудженя хмары вôдъ холодного повѣтря, бувае звычайно ряснѣйшій и недовго тревае. Холодный вѣтеръ есть звычайно сухій и ненасичуе хмары новою парою. Чимъ хутше остуджуе ся хмара, тымъ дощь ряснѣйшій. Та коли вѣтеръ зимный, сухій все вѣе, то небо мусить ся въ кôнци выпогодити.

Если хмара рѣдне, чи то длятого, що пара не прибувае вже до хмары, чи хмара не охолоджуе ся вже, то дощь устае. Дощь устае и тодѣ, коли сонце розгрѣвае хмары. Неразъ рано маемо дощь. Пôзнѣйше, коли сонце грѣе сильнѣйше, хмары рѣднуть, розпущають ся въ повѣтрю вôдъ соняшного тепла и дощь устае. Ажь вечеромъ, якъ сонце перестае грѣти, хмары знову гуснуть и дощь знову повтаряе ся. Дощь устае также, коли вѣтеръ розжене хмары. Деколи падае дощь хочь хмаръ не видко. Походить се зъ тои причины, що невидима пара охолоджуе ся нагло вôдъ холодного вѣтру, творять ся зъ неи бôльшій кроплѣ воды и не задержуючи ся въ воздусѣ опадають заразъ на землю.

Не все кроплѣ дощу мають одну и ту саму величину. Часами суть дрôбній, якъ макъ, то знову такій якъ горохъ, а деколи значно бôльшій. Зъ вôдки-жь то походить? Найдрôбнѣйшій дощи маемо въ осени, коли на свѣтѣ мрачно, а небо вкрыте якъ бы одною густою хмарою. Тодѣ выдае ся немовъ бы мрака получена була зъ хмарою, есть немовъ бы еи долѣшною частею. Можна сказати, що мы тодѣ въ хмарѣ. Не кажемо тодѣ, що падае дощь, але що росить.

Найбôльшій дощь знову маемо въ лѣтѣ, коли хмары высоко. Зъ того можемо змѣркувати, що причиною разъ дрôбного то знову бôльше кроплистого дощу есть рôжна высокôсть хмаръ, зъ котрыхъ дощь падае. Але чому такъ есть?

Въ воздусѣ якъ знаемо знаходить ся все пара. Тому то кроплѣ дощу, падаючи зъ хмаръ на замлю, переходять черезъ тоту пару, котра знаходить ся въ верствѣ повѣтря, мѣжь хмарою а землею. Та кроплѣ дощу, коли опущають хмары, суть рôвножь зимній, якъ и въ горѣ — переходять знову до повѣтря теплѣйшого. Затѣмъ пара зъ того повѣтря охолоджуе ся о зимній дощевій кроплѣ, замѣняе ся въ воду и осѣдае на кропляхъ, подобно якъ пара, находяча ся въ помешканю, осѣдае на зимныхъ предметахъ. Тымъ способомъ до дощевыхъ кропель прибувае вода и кроплѣ збôльшають ся.

Понятне теперь, що кроплѣ, спадаючій зъ высокихъ хмаръ, перебѣгають бôльшу масу пары, нѣжь кроплѣ зъ хмаръ положеныхъ низко, длятого перший кроплѣ будуть могли набрати въ себе бôльше воды т. е. побôльшать ся. Крôмъ того, чимъ бôльше буде въ повѣтрю пары, тымъ бôльшій можуть бути дощевій кроплѣ, бо бôльше воды зъ повѣтря до нихъ прибуде. Надто дощеви кроплѣ въ дорозѣ зъ хмаръ на землю можуть лучити ся зô собою, затѣмъ если тота дорога буде довша, лучене кропель буде частѣйше. Отже въ лѣтѣ, коли хмары по поводу бôльшои спеки на земли суть вôдъ неи вôддаленій и коли въ воздусѣ находить ся бôльше пары, дощевій кроплѣ тому бувають бôльшій, що мають можнôсть побôльшити ся значно вôдъ великои скôлькости пары, котру перебѣгають и черезъ взаимне лучене ся. Въ осени знову и на веснѣ, коли хмары суть нисше по поводу невеликого тепла на земли и коли въ воздусѣ есть мало пары, дощевій кроплѣ бувають менчій нѣжь въ лѣтѣ, бо не мають тои спосôбности побôльшати ся. Въ околицяхъ рôвника, де бувае найбôльше горячо, де отже въ воздусѣ е богато пары и хмары мусять бути дуже высоко, дощевій кроплѣ бувають деколи такій великій якъ сливка.

Зъ початку дощу кроплѣ бувають деколи бôльшій якъ пôдъ конець. Походить то зъ тои причины, що перший кроплѣ. побôльшаючи ся вôдъ пары въ воздусѣ, выберуть немовъ бы ту пару, и для кôнцевыхъ кропель лишае ся вже менче пары. Та кроплѣ въ дорозѣ зъ хмаръ на землю побôльшають ся тôлько тодѣ, если воздухъ досить вохкій; если воздухъ сухій то кроплѣ не побôльшають ся. Кроплѣ навѣть можуть ся зменчити, падаючи що разъ низше, бо въ воздусѣ, ненаповненôмъ парою, можуть легко парувати. Лучити ся може и такъ, що кроплѣ, заки добѣгнуть зъ хмаръ до землѣ, зовсѣмъ выпарують.

НОВИНКИ.

— Парафіяне зъ Jersey City, N. J. вразъ зô своимъ О. духовнымъ зложили на сироты по убитыхъ герояхъ пôдчасъ выборôвъ въ Галичинѣ: $17.55.

— Просимо нашихъ читателѣвъ о тыждень два терпеливости. Мы ту въ Америцѣ, далеко вôдъ Галичины, не въ силѣ представити всѣхъ надужить, якихъ допустили ся польскій панки на нашихъ людяхъ. Люде, котрѝ були на мѣсци зможуть намъ основнѣйше представити цѣлу справу, и мы якъ разъ дожидаемо такого письма зъ краю.

—О. Несторъ Дмитрôвъ приѣхавъ щасливо до Winnipeg, де вôдправивъ Служ. Божу и сповѣдавъ. Народъ, коли побачивъ свого священника плакавъ якъ мала дѣтина. Дня 16. цвѣтня прибуде до Lake Dauphin, 23. цвѣт. въ Stuartburn, а въ Великоднѝ свята заспѣває „Христосъ воскресе" въ Edmonton.

Чи не смѣшне?

Яка въ тôй Австріи смѣшна и рязячо несправедлива ординація выборча, най послужать отъ хочбы тѝ два факты:

Въ Тиролю 14 осôбъ зъ большои посѣлости выбрало своимъ заступникомъ до рады державнои одного посла, а на Шлезку ажь 4 графовъ высылае свого заступника— а противно пр. у Львовѣ 15.000 людей выбирають також одного.

. Отже-жь тѝ, що въ потѣ чола працюють и поносять выдатки державнѝ, тыхъ треба ажь 15.000, щобъ удостоити ся посла; а неробôвъ выстарчить чотырохъ.

Желѣзна рука слабне.

Тутешнѝ телеграмы доносять, що австрійскій президентъ міністрôвъ гр. К. Бадені, той самъ, що то за его рядôвъ вôдбували ся въ Галичинѣ кровавѝ выборы, мавъ внести цѣсарови свою и цѣлого габінету димісію. Причиною резигнаціи мала бути велика труднôсть зложеня парляментарнои бôльшости. Цѣсарь припоручивъ ему утворити новый габінетъ. Если бы то була правда, то видко вже не йде такъ гладко Баденьому, якъ то було за старои рады.

—Паріи на Угорщинѣ. Пôдъ такимъ заголовкомъ пише орґанъ мадярскои народнои партіи Alkotmany, що правительство страшенно занедбало Русинôвъ и имъ грозить безусловна руина. — О. Матей зъ Быстрого въ Угорщинѣ пише, що угорскѝ Русины выслали просьбу до цѣсаря, въ котрôй пишуть о своимъ гôркôмъ положеню. Депутацію высылати до цѣсаря бояли ся, бо були певнѝ, що не дôстануть авдієнціи, такъ якъ не дôстали угорскѝ Волохи... Въ сѣй просьбѣ просять Русины о опѣку передъ жидами--лихварями, щобы шинкарями були тôлько христіяны та щобы завести монополѣю напиткôвъ. Вôдтакъ розповѣдае ся, якъ захожѝ жиды руйнують рускій народъ не лише лихвою и напитками, але навѣть палѣйствомъ и затроюванємъ... Жиды угорскѝ, пише дальше о. Матей, заховують ся супротивъ Русинôвъ зовсѣмъ такъ, якъ въ Галичинѣ. Они все держать зъ сильнѣйшими, зъ тыми, що панують. У насъ они й не кличуть ся жидами, лише ма..ри. За слово „жидъ" ображують ся и скаржать до суду. Мадярскѝ паны такожь потратили свои маєтки черезъ жидôвъ — и теперь пошли въ службу жидамъ.

Крукъ крукови ока не выклюе.

Що господарка капѣталѣстôвъ въ пенсильванскихъ углькопахъ наскрôзь розбишацка, о тôмъ переконавъ ся самъ соймъ стану Пенсыльвенія. Робôтники зъ тыхъ углькопôвъ стали ся офѣрою нечуваного вызыску. Ажь самѝ грошевитѝ панкѝ сплакнули надъ недолею робôтниковъ, та щобъ якось показати передъ свѣтомъ, що имъ ихъ жаль и що имъ хотять помочи — выбрали ажь двѣ комисіи, для провѣреня условій працѣ. Бѣда лишь у тôмъ, що цѣла опѣка надъ робôтниками кôнчить ся лишь на словахъ, бо инакше и не може бути. Тѝ самѝ послы, котрѝ мають радити надъ полѣпшенемъ робôтничои долѣ суть заразомъ спôльниками копалень. И якъжежь ту на себе выдавати засудъ. — То вже доведена рѣчь, що гнобителѣ нѣчо не зробять для гнобленыхъ, доки тѝ послѣднѝ самѝ про себе не подумають.

Спôръ о свят. Войцеха.

Въ бѣжучôмъ роцѣ припадае якъ разъ девятьсотна рôчница мученичои смерти св. Войцеха. Ческѝ священники лагодять ся на великій вôдпустъ, кажучи, що тѣло св. Войцеха спочивае въ Празѣ, де св. Войцехъ уродивъ ся. А Поляки знов хотять почтити его память въ Гнѣзнѣ, доказуючи, що не де инде а тамъ спочивають останки св. Войцеха. Чехи перечать тому, бо пôсля нихъ въ 40 лѣтъ по смерти св. Войцеха ческій король забравъ тѣло мученика а Полякамъ пôдсунувъ иншого трупа.— Цѣкаво чій Войцехъ буде правдивый.

ДЖУМА.

Нашѝ люде пригадують собѣ, якій то бувъ въ краю переполохъ коли появила ся холера. А якъ хто вмеръ тою хоробою, то нѣхто не важивъ ся вымовити того слова „холера," а звычайно казали зô страхомъ: о той, або сей вмеръ „на тоту слабôсть". Правда, що холера дуже небезпечна, та сто разъ грôзнѣйшою подôбною ѣй хоробою е джума або морове повѣтре. Страшный то ворогъ людскости, бо нищивъ вôнъ еи ще въ часахъ передъ Христомъ, а якъ розказують записки зъ середныхъ вѣкôвъ, майже одна четвертина людей падала на тоту слабôсть. Найбôльшѝ спустошеня въ Европѣ наробила тота чорна смерть въ 14 вѣцѣ, бо сотки тысячи людей падало якъ мухи. Въ новѣйшихъ часахъ не було еи майже въ Европѣ, лишь въ р. 1878 появила ся трохи въ Россіи, але еи зъ вôдтамъ скоро выгнали, бо зачали въ тыхъ мѣсцяхъ палити села и тымъ способомъ перетяли ѣй дорогу. Теперь знов Европа побоюе ся того ворога. Вôтчиною джумы якъ и всѣхъ иншихъ пошестей суть Индіи. Тамъ джума и холера майже не выгасають, бо тамошна людность вôдживляе ся лихо, а що найважнѣйше вызначае ся великою нехарностію. Уважайте на те, щобъ по вашихъ хатахъ було все чисто, бо въ нехлюйныхъ и брудныхъ помешканяхъ не конче можна занедужати джумою або холерою, але и кожда инша слабôсть хутше чепить ся чоловѣка нехарного.

Въ трехъ дняхъ черезъ Океанъ.

Въ Providence выбудували такій корабель, котрый за помочію електрики переплыне въ трехъ дняхъ простор онь зъ Ню Йорку до Англіи. Корабель той мае 16 шрубъ, котрѝ его удержують въ рôвновазѣ; ѣзда тымъ кораблемъ мае бути выгôднѣйша вôдъ парового, бо не колише ся такъ, не чути машинового гуку и нема дыму и того немилого запаху.

— Еміграція до Спол. Державъ зъ Европы зменшила ся значно въ послѣдныхъ 7 мѣсяцяхъ. Въ порôвнаню до попередныхъ 7 мѣсяцѣвъ примандрувало теперь 45.523 людей менше.

— Въ станѣ Colorado, губернаторъ пôдписавъ биль, ухваленый леґіслятурою — пôсля котрого не вôльно вже буде зброднярôвъ карати смертію.

— Зъ Mayfield, Pa. пишуть намъ:

Робота ту иде такъ слабо, що старѝ люде не памятають, щобы такъ погано робило. Робить ся по два дни въ тыждни, по 3 кводры. Богато людей порозходило ся по иншихъ плейзахъ за роботою, бо тутъ не можна навѣть на жите заробити. Примѣтити треба, що маемо ту два новѝ готелѣ, що людямъ дуже на руку, бо будуть могли бôльше пити „на бороду," бо якъ не дасть оденъ, то дасть другій.

Дня 8. апрѣля забрала неумолима смерть дволѣтного сына нашому церковному касіерови Осипови Дзвѣнчикови. Всѣ дѣлимо ся смуткомъ нашого дорогого брата.

В. Г.

— Жидôвска держава въ Аргентинѣ, що еи хотѣвъ заснувати бар. Гиршь, складае ся теперь всего на всего зъ дванайцять жидôвскихъ родинъ. Оснуватель вложивъ великѝ грошѣ въ те предпріемство, але хитрѝ жидики продали потайки все, що дôстали вôдъ него и що можна було продати та вернули до давнѣйшого ремесла: до лихвы та вызыскуваня легковѣрныхъ.

ЗАПРОШЕНЄ!

Повѣдомляемо всѣхъ американьскихъ Русинôвъ, що дня 2. мая (лат. с. р., въ першу недѣлю по Воскресенію) вôдбуде ся въ Ansonia, Conn. торжественне посвячене угольного каменя пôдъ греко-католицку церковь.

Отсимъ запрошуемо всѣхъ Всеч. оо. Духовныхъ, всѣ Братства такъ мѣсцевѝ якъ и замѣсцевѝ, а передовсѣмъ Братства св. АА. Петра и Павла зъ Jersy City, руске Братство зъ Yonkers, зъ New York и Bridgeport, щобы зволили ласкаво прибути на той день (2. мая) и причинити ся до звеличаня торжества Ансонійскихъ Русинôвъ.

За парафіял. коміт.

ГАВРИЛО ДЗЯДИКЪ, — ДИМИТ. ВАНЬКО
председат. секретарь.

ГДЕ ЗНАХОДИТЬ СЯ?

Михаилъ Павлякъ хотѣвъ бы дознати ся о своимъ братѣ Стефанѣ Павлякъ, родомъ зъ Галичины, села Перегримкъ. — Вже 3 лѣтъ минуло, якъ опуствивъ вôнъ Майфельдъ и вѣсть о нѣмъ пропала — отже радъ-бымъ ся довѣдати про его адресу. Хто бы о нѣмъ знавъ, най дасть знати до мене, а дôстане 10 дол. нагороды.

MICHAEL PAWLAK
P. O. Box 34
Mayfield, Pa.

Справы робôтничѝ.

— Въ тыждни вôдъ 21—27. марта оборотъ бизнесовый выносивъ $887,300,998. Въ самôмъ Пітсбургу $14,880,772. Въ бизнесѣ американскôмъ Пітсбургъ занимае шесте мѣсце.

— Braddock, Pa. У насъ розпочала ся робота. Всѣ фабрики працюють повною силою. Людей безъ роботы есть ту много и кождого дня що-разъ бôльше приходить, въ надѣѣ що достануть ту заняте.

— Homstead, Pa. Робота иде ту стало и досить добре, однакъ бѣда въ тôмъ, що ту довго не було жаднои роботы, то всѣ люде такъ суть позадовжуванѝ, що мусять довгій часъ робити, закимъ повыплачують ся зъ довгôвъ.

— Pittsburg, Pa. Мѣжъ тутешными робôтниками панує велика нужда, бо робота иде лихо. На Савтъ-Сайтъ роблять еще яко тако, але въ самôмъ Пітсбургу робота майже цѣлкомъ устала. Много старыхъ робôтникôвъ чекае вже довшій часъ за роботою.

— Пôсля справозданя инспектора Вильгельма Стайна въ обводѣ Шенандоа працювало минувшого року 20,920 майнерôвъ-вуглярôвъ. За цѣлый рôкъ выпродуковано того чорного діяманту 6,404,831, а розвезено 5,914,536 тонъ. Було 68 смертельныхъ выпадкôвъ, а 97 зъ тяжкимъ пораненемъ.

— Въ Mount Vernon, Ill. знижено платню майнерамъ о 35 цт. на тонѣ. Позаякъ побôльшено число годинъ працѣ — робôтники задоволенѝ.

— Майнеры въ Dudley, Pa. застрайковали зъ причины зниженя имъ платнѣ о 35 цт. на тонѣ.

— Недоувѣреня впростъ, яка страшна нужда панує мѣжь майнерами вздовжь рѣки Mononzahela и Yonghionheny въ околици Пітсбургу. Кореспондентъ однои газеты пітсбурскои пише, що видѣвъ на власнѝ очи, якъ дѣти майнерскѝ вôдганяли псôвъ зъ смѣтовискъ, збирали вôдпадки и живили ся тымъ. Та чорна нужда и голодъ упинила ся ажь въ Гаррісбургу, бо леґіслятура назначила осôбну комісію для розслѣдженя оплаканого стану тамошныхъ майнерôвъ. Причина тои страшнои нужды есть та, що не по всѣхъ копальняхъ есть однакова цѣна. Въ наслѣдокъ того декотрѝ компанисты знижили платню о значный процентъ, а навѣть хотѣли зробити зъ робôтниками контрактъ на протягъ бôльше лѣтъ, розумѣе ся въ корысть свою, т. зн. хотѣли собѣ купити силу майнера якъ якого мула. Завдяки сильнôй аґітаціи урядникôвъ „юній" навѣть помѣжь славянскими вуглярами, котрыхъ такожь есть ту спора пачка, не прійшло до того контракту, повставъ довго тревающій страйкъ, котрый знищивъ до крихты робôтникôвъ. Дивно лишь се, що вже вôдъ давного часу провадять ся конференціи мѣжь представителями копалень а заступниками робôтникôвъ, въ цѣли уреґульованя сталои платнѣ и нѣколи не може дойти до остаточного рѣшеня, бо оденъ або якійсь тамъ другій компаниста не хоче ся згодити. А потôмъ ще тѝ компанисты, злодѣѣ--републикане будуть кричати, що они пріятелями робôтникôвъ. — Опамятайте ся Русины-робôтники, лучѣть ся разомъ зъ другими въ великѝ сильнѝ союзы—юніи, а певно не буде мôгъ збытковати ся такъ немилосердно лютый ворогъ—компаниста.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

СТРАЙКИ.

Довгій страйкъ въ фа- ,,United States Glas ъ Gas City, Ind., що гнувъ ся понадъ 3 роки, ончений. Выграла компа- ı. Юнію робôтничу кош- вавъ той страйкъ $50,000, › мусѣла годувати неза- рудненыхъ людей.

— Въ Wilmington, Delew. астрайкували всѣ робôтни- ки, затрудненй при будо- вахъ кораблѣвъ. Компанія каже, що безъ жадныхъ кло- потôвъ удасть ся ѣй при- няти свѣжихъ людей. Певно, бо людей безъ хлѣба есть дуже богато.

— 17,000 люда страйкуе въ Ню Йорку въ фабрикахъ выробôвъ шовковыхъ. Жа- дали 30 цнт. подвысшеня платнѣ, компанія не згоди- ла ся на то а они вôдмовили роботу.

— Въ Cleveland, O. 5,000 бôтниковъ, занятыхъ при довѣ домôвъ не пôшло до оботы, бо компанія не хо- ѣла задосить учинити жа- даню ихъ, щобъ они пра- цювали лишь 8 годинъ ден- но и щобъ компанія давала роботу лишь юнійнымъ ро- бôтникамъ.

— Въ Пітсбургу въ фаб рикахъ Oliver & Co. и Beyers Pipes Mill, де працюе бога- то нашихъ Русинôвъ пов- ставъ бувъ страйкъ, бо зни- жили имъ платню о 50 цт. на тонѣ. При тôмъ стало ся цѣкаве досить, характе- ризуюче, въ якій способъ понимають американскѣ ро- бôтники свое становище супротивъ немилосердныхъ дерунôвъ--капіталістôвъ и якихъ средствъ они хапають ся, щобъ полѣпшити свое положене. Вôдбули мітинґъ, выбрали на нѣмъ делеґатôвъ и пôслали ихъ до сенатора Magee, котрый есть спôль- никомъ компаніи, щобъ вôнъ своимъ вплывомъ змусивъ администрацію до уступствъ. Хотяй не можна припуска- ти, яко-бы американскѣ ро- бôтники були того переко- наня, що капіталість, ще до того интересованый може хотѣти уступити въ ихъ користь, а однакъ се фактъ, чôмъ споминаемо. Страйкъ а третій день сейчасъ кôнчивъ ся, розумѣе ся, цо робôтники вернули до працѣ за зниженою плат- нею.

— Робôтники затрудненй въ копальняхъ угля вздовжь рѣки Yonghiogheny мусѣли задоволитись 60 цт. вôдъ тоны и вернути назадъ до роботы.

— Въ National Tube Works въ McKeespot застрайковало 500 робôтниковъ, жадаючи ддаленя трехъ неприяз- ныхъ имъ людей наставни- ковъ.

— Робôтники въ дротовни Consolidated Steel and Wire Co. въ Beaver Falls ще таки страйкують, хотяй компа- нисты говорять, що фабрика зъ новыми робôтниками въ руху.

— Ткачѣ въ Pascosy не тѣли згодити ся на ½ а подвысшене имъ плат- и вôдмовили роботу.

— Тома Барнсъ, власти- ль великихъ копалень гля въ околици Філіпс- урга завѣдомивъ бувъ сво- ихъ робôтниковъ, що зни- зить имъ цѣну о 5 цнт. на онѣ, або запровадить ма- шины. Робôтники вôдбули сходъ и згодили ся на т... ..аджене свого найбôль- шого ворога — машины.

УВАГИ.

— Юніи робôтниковъ въ Erie мають вôдбути въ день 1. мая великй зборы въ цѣ- ли пропаґанды за 8 годин- нымъ днемъ працѣ.

— Въ Монтреалъ, Канада, выробники цигарôвъ выгра- ли страйкъ противъ зниже- ня платнѣ.

— Фабрики байсиклѣвъ въ Jackson дають роботу лишь женатымъ. А такй фабрики въ Elmira — такъ само?

— Робôтники по фабри- кахъ бляшаныхъ окрасъ бу- довляныхъ въ St. Paul пра- цюють лишь 9 годинъ денно и достають 22½ цент. за годину. Не належачй до юніи працюють по 10 год. и дôстають лишь $9. тыж- дневo.

— Выробники циґаръ въ Boston наложили на себе податокъ по $3. на запомо- гу непрацюючимъ членамъ ,,юніи".

— Ліґа юніи робôтниковъ выробляючихъ формы до вôдливôвъ зъ желѣза старае ся притягнути до ,,юніи" всѣхъ робôтниковъ того за- воду и незмордовано захо- дить ся около того дѣла.

— Если муляръ въ Бель- фесть, Ирляндіи, належавъ до юніи черезъ 25 лѣтъ, то потôмъ часѣ поберае тыж- дневу пейду, безъ взгляду на то, чи способный есть до роботы чи нѣ. Тй, що стануть нездалыми до ро- боты, дôстануть вôдъ разу $500 — такъ якъ въ нашôмъ ,,Союзѣ" — а котрй оста- нуть безъ працѣ, по $4. тыждневo. Се, то организа- ція.

РУСКА ГРОСЕРНЯ!

Нашъ чоловѣкъ честный и порядный

Якевъ Гамбаль

въ OLYPHANT, PA. на Race Str. мае сторъ. Достанете у него все потрѣбне до житя, а все свѣже, добре и деше- ве. Всюды вже люде зрозу- мѣли, що треба у своего брати, а не пейсатыхъ дра- бôвъ спомагати.

Petro Serafin

ПЕТРО СЕРАФИНЪ

424 Shamokin St.

Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякй другй здоровй напитки. Го- тель чистенькій, услуга по- рядна, честна и солідна.

Вже часъ покинути чу- жихъ, а себе самыхъ пôд- помагати.

РУСКІЙ ГОТЕЛЬ!

Семанъ Митренко,

въ OLYPHANT, PA. на River Str. въ домѣ Д. Свалы мае порядный готель.

Можна достати тамъ кож- дого часу свѣжй, добрй и здоровй напитки, якъ пиво, вино, віску, темперъ и пр.

Родимцѣ — зайдѣть, то переконаетесь.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave.

Scranton, Pa.

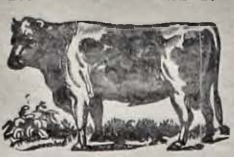
Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаешь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся здияти, а будешь мавъ на цѣле житє памятку. Маешь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Есть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованôй цѣнѣ.—За роботу гварантуе.

Руска бучерня

Russian Meat Market

OLYPHANT, PA.

КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально.

Якъ хто вже прозрѣвъ, якъ хто хоче назвати ся чоловѣ- комъ, най покине вже разъ жидôвъ, а най удасть ся до нашого честного чоловѣка

Кузьмы Свалы

въ ОЛИФАНТѢ.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.

SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добри и помôчни лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй око- лици знають добре Шлю- паса!

M. ROTHSCHILD,

642 E. Sunbury St.

ШАМОКИНЪ, ПА.

Великій складъ всякого рода убрань, для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякй другй рѣчи того рода въ найлѣп- шôмъ ґатунку, въ низькихъ цѣнахъ.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХО- РОНÔВЪ.

Винаймае также керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300

PEARL and MULBERRY . st

SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить вся- кй хоробы совѣстно и въ ко- роткôмъ часѣ. Особливо не- зрôвнаный лѣкарь въ спра- вахъ положничихъ.. Гово- рить по англійски, по руски и по польски. Горячо пору- чаемо сего знаменитого док- тора, нашимъ Русинамъ.

HOTEL

HETMAN CHMIELNICKI.

Alexy Halaburda

Mt. CARMEL, PA.

Коло лігайского діпа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй на- пои, якъ віска, пиво, румъ, темперъ дуже добрй и здо- ровй. Хто хоче переночу- вати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Ану Русины! Чижь буде- те все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.

Всякй потрѣбнй рѣчи до житя, якъ также убраня майнерскй и звычайнй можна купити.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно.

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного предсѣдателя ,,Союза".

LAUER BREWING CO.

въ **READING, PA**

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Вырабляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia ,,LAUER BREWING CO." есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды одное и тое самое доброты и прiемного смаку и есть спо- ряджане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôб- нѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Вырабляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повиннй замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.

READING, PA.

Хто хоче справити яку офѣру до свои церкви

нехай ся зверне до найсолѣднійшого и найлѣпшого

Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковиыхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, или- тоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, пла- щаницѣ, чаши, лѣхтари, хресты, хоругвы, книги церковнй и взагалѣ всякй рѣчи потрѣбнй до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на бôльше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкôнченй стисло пôсля припи- сôвъ гр. кат. обряду: Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣ- сяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаесь лишь за поперед- нымъ присланемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

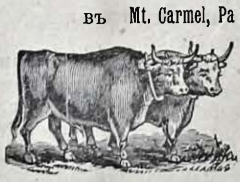
,,Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ" въ Самборѣ,

AUSTRIA, GALICIA.

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на про- тивъ друкарнѣ ,,Свободы"

Ю. Щипчика и Г. Троха- новского.

въ **Mt. Carmel, Pa**

Въ кождôй хвили свѣже мясо всякого рода. И волове и теляче и вепрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — маете своихъ!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ

въ

ОЛИФАНТѢ ПА

Пôдъ зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты.

Есть се найлучше заосмо- треный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбнй товары и всякого рода по якъ най- таньшôй цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашй ґа- здынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

HO! HO! HO!

Stop! Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросер- никôвъ, ґолсельникôвъ (до розвоженя пива) и розлич- нй другй, роблені зъ най- лѣпшого матеріялу и най- лѣпшои роботы.

Головне ковальство!

Спеціяльно выробляють ся желѣзнй плоты, и обго- роджены надгробникôвъ.

J. B. Zimmerman

Cor. Independence and Market str.

SHAMOKIN, PA.

Ike Goldschmidt

Clotheir, Tailor & Hatter

25 & 27 N. Oak str.

Mt. CARMEL, PA.

— Заложеный 1880 р. —

Рôжного рода найлѣпшй убраня по дешевыхъ цѣнахъ.

Посылае грошѣ до Евро- пы на money order, або че- резъ найлѣпшй банки.

Мае аґенцію найлѣпшихъ компаній ассекураційныхъ и полагоджуе ассекураціи вôдъ огню и на житє по дешевыхъ цѣнахъ.

Его довголѣтна честна праця, говорить сама за него.

Dr. **I. GOODMAN**

Plysician and Surgeon

Office: Mt. Carmel Avenue, Opposite Mt. Carmel House

Mt. CARMEL, PA.

Лѣчить всякй хоробы добре и таньо. Може роз- мовити ся по руски, по польски и по словенски.

Найлѣпше лѣкарство на всѣ слабости зъ фабрикѣ:

,,RIPANS CHEMICAL Company"

Лѣчить слѣдуючй слабости: Нудность, мдлости, бôль головы, цѣмѣрку, вѣтры, нестравнôсть, затвердженe, направляе жолудокъ и всѣ другй слабости.

Лѣкарства тй называють ся такъ:

Ripans Tabules.
Ripans Tabules cure nausea.
Ripans Tabules: at druggists.
Ripans Tabules cure dizziness.
Ripans Tabules cure flatulence.
Ripans Tabules cure headache.
Ripans Tabules cure dyspepsia.
Ripans Tabules assist digestion.
Ripans Tabules cure bad breath.
Ripans Tabules cure biliousness.
Ripans Tabules: one gives relief.
Ripans Tabules cure indigestion.
Ripans Tabules cure torpid liver.
Ripans Tabules: gentle cathartic.
Ripans Tabules cure constipation.
Ripans Tabules: pleasant laxative.
Ripans Tabules: for sour stomach.
Ripans Tabules cure liver troubles.

Можна достати во всѣхъ аптикахъ.

R. H. Morgan

9 W. Centre St.

SHENANDOAH, Pa.

R. H. MORGAN — SHENANDOAH, PA.

CAPS, BADGES, UNIFORMS.

Вырабляе фаны, пасы, шапки и вôдзнаки для Братствъ. Пишѣть по цѣн- ники и по пробу.

Гавріилъ Ма...

Гуртовный складъ (Wholsale)

20 Market st.

SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на скла- дѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôв- кахъ зъ найлучшихъ брова- рôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! замовляйте у сво- го!

РЕСТАВРАЦІЯ и КА- ВЯРНЯ.

TROMETTERS'

(Тромейтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str.

SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европей- скій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Осôбнй покоѣ для родинъ. — Найлучшй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертай- сментъ ручить за Тромей- тера.

БАНКЪ

рускій, польскій и словенскій

M. SINGER,

(публичный нотаръ.)

101 Morris st.

JERSEY CITY, N. J.

Продае шіфкарты по най- таншôй цѣнѣ до всѣхъ пор- тôвъ европейскихъ, посылае грошѣ до всѣхъ мѣстъ Ев- ропы.

Не забувайте!

Юліянъ Копыстяньскій

(Julian Kopyscianski)

420 W. Pine st.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рус- кій. — Найлучшй напитки можна ту достати, якъ: пи- во на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшй товары, спрова- джованй впростъ зъ найпер- шихъ складôвъ. - - Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живнос- ти. Продае также одягы майнерскй и посылае грошѣ до старого краю таньо, точ- но, скоро и беспечно.

Свôй до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

...лись, трудись, учись, до ,,СОЮЗА" запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, ,,СВОБОДУ" читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба ,,Народного Дому", ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.